

Naša vsak četrtik in velja s polnino vred ali v Mariboru s polnjanjem na dom za celo leto 20 K, pol leta 20 K, za četrt leta 10 K, izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se pošlje na upravnstvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroska cesta št. 5. List se dopolnjuje do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. Telefon št. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udje "Katol. tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravičeno sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cena inseratov po dogovoru. Za redne kratke oglase primeren popust. Nezapiraj reklamacije so poštnice priste. — Telefon št. 220.

24. številka

Maribor, dne 16. junija 1921.

55. letnik

Kam tira sedanja vlada kmeta s previsokimi davki?

(Iz govora poslanca Roškarja v konstituenti.)

Danes izmoghavajo kmeta preobiti in premnogovrstni davki. Mimogrede omenim samo poslovni davek, ki znaša od blagovne prodajne svote 1%, a so z njim združene neštevne šikanne in kazni za vse tiste, ki se mu brezpogojno ne pokore. (Medklic mištra demokrata Krizmana: "Davki so še premajhni!" Odgovarjam vam g. minister, da bom to vaše mnenje sporočil Slovencem in Hrvatom.)

Dalje imamo štrikratno povečanje zemljiškega davka, imamo osebno-dohodninski davek, ki se predpisuje nad vsako mero in protiposlovno. Kako se to strinja z avstrijskim zakonom, ker mora danes ta štrikratni avstrijski davek plačevati naše ljudstvo? S kako brezobzirnostjo se postopa pri pobiranju tega davka! Reči moram, da se postopa najhujše na Stajerskem. Čim dalje gremo proti jugu, tembolj se te razmere ublažujejo, ter so morada najmilejše v Makedoniji.

Posebne dohodninski davke se pri nas predpisuje tako, da si tega skoro ne moremo predstavljati. Povem samo en slučaj. Poznam dotično osebo, po znanu njeno zemljišče, poznam njeno rodbano, za resnico pa jamčim s svojo častjo. Dotični posestnik je mož, ki preskrbuje 6 šolobveznih in manjših otrok, ima bolno mater, staro nad 80 let, bolno ženo, ima dva in pol orala zemljišča. To je vse njegovo premoženje. Jaz sem prepričan, da nima niti 100 kron drugega premoženja. In temu možu se je naložilo 140 kron osebne dohodnine. Sedaj vas pa vprašam, kako je mogoče, doseči na zemljišču, obsegajočem dva in pol orala take dohodke, da bi se mogla predpisati tako visoka dohodnina? Drugih dohodkov nima.

Da se dohodnina napačno predpisuje, je glavni vzrok ta, ker se kot zaupniki glede teh predpisov rabijo osebe, ki nikakor niso na svojem mestu, ki so sovražne kmetickemu ljudstvu. Zaraditega tudi izpovedo marsikako neresnico. V ta namen se zlasti tudi uporabljajo žandarji in finančni organi.

Samoposebi je umevno, da se krivično predpisuje tudi davek na vojne dobičke. Omenim naj dalje davek na žganje, ki onemogočuje takorekoč našo sadjerejo. Ta davek je tako visok, kakor ga menda celi svet ne pozna. Kdo se bo brigal še nadalje za sadjerejo, ako mu je onemogočeno, da bi jo mogel izkoriščati. Če hoče n. pr. kdo skuhati 100 litrov žganja, plača do 1500 kron davka.

Mimogrede moram omeniti, da teh zadnjih dveh davkov osebne dohodnine in žganjarine, Srbija ne pozna. Ta davka poznata samo Slovenija in Hrvatska. Torej razen štirih raznovrstnih prejšnjih davkov imamo to še kot posebno nagrado.

Ne mislite pa, da sem tako brezsrčen, da bi zahteval, da mora nositi Srbija enaka bremena kot mi. Priznam, da je ona v vojski trpela silno škodo in da radi tega ne more nositi istih davčnih bremen, kakor druge pokrajine, ki po vojski niso bile tako prizadete. Vem pa tudi, da imata tu v Beogradu in v drugih mestih in krajih dovolj milijonarjev ozir. bogatašev, katere bi lahko pritegnili k plačevanju davka.

Najbolj obžalujem to, da naša država išče davkov le pri nižjih slojih, in s tem izrablja vse prebivalstvo, da pa še ni prišla do tega, da bi kapital obdavčila sorazmerno.

Z ozirom na današnje davke zahtevam v prvi vrsti tole: Izvedite kar najprej enakomerno razdelitev davka po vseh pokrajinah. To je potrebno

ne samo za nas, ampak tudi za Srbijance.

Ob času našega ujedinjenja smo z odprtimi rokami, z veselimi srcem in hladno glavo vriskali in se veselili našega ujedinjenja. Naše ljudstvo je z zadovoljstvom sprejelo novo državo, katero je baš naša stranka s svojim voditeljem dr. Koroscem tako krepko pripravljala. Toda danes je v tem oziru nekoliko drugačno stališče, to moram povedati odkrito; ne znam ne prikrivati in ne lagati. Danes ne najdete med našim ljudstvom niti desetine prvotnega državnega navdušenja in zaupanja. In zakaj ne? Zato, ker se tako neenakomerno postopa v naši državi.

Sorazmerna razdelitev davka vam bodi torej sveta naloga. Brez tega ne bo slo. Naložite davek na rento od zemljišča, naložite ga pa tudi na kapital! Če posežete vestno po teh sredstvih, boste našli ogromne vire državnih dohodkov.

Dalje sem pa jaz tudi za to, naj se obdavčita delo in zaslužek, seveda samo tisti zaslužek, ki znaša več nego toliko, kolikor je za življenje neobhodno potrebno. Obdavčijo naj se sorazmerno vse vrste zaslužka. Davek naj plača od svojega zaslužka prav tako minister kakor vsi drugi ljudje, ki imajo izdatnejši zaslužek. Vsakdo naj plačuje za državne potrebe, predvsem pa tisti, ki najlažje prispeva.

V nobenem slučaju pa nikar ne obremenite kmeta preko meje! Če boste kmeta obremenili preko meje, in to bo kmalu, če bodo davki rasli kakor sedaj, če boste kmeta obdavčili tako hudo, da ne bo mogel več vzdržati in plačati, ker se od njega preveč zahteva, potem ste ga uničili. Če ste pa kmeta uničili, vam povem v ob raz, da nimate ničesar, kar bi postavili na njegovo mesto. Lahko pokličete ves svet, pa ne boste dobili nikogar, ki bi stopil na kmetovo mesto kot veljaven nadomestek. Kmet ni igralec! Ako ste ga enkrat uničili, ste ga uničili za dolgo dobo!

Proti draginji.

(Iz govora poslanca Roškarja v konstituenti.)

Pod draginjo trpimo vsi, razven bogatih gospodskih slojev, ki živijo v mestih in draginje ne občutijo. Naše ljudstvo na deželi pa trpi splošno pod draginjo. Koliko imamo pri nas ljudi, ki pri vsej svoji pridnosti komaj za silo preživljajo sebe in svoje, nikakor pa ne morejo svojim preskrbeti potrebne obleke in obutve. Zato imamo tudi celo vrsto šolobveznih otrok, ki ne morejo obiskovati šolskega pouka, ker jim starši ne morejo preskrbeti najpotrebnejše obleke.

Ali pa je ta draginja opravičena? Jaz pravim, da ne! Mislim, da smemo odkrito izreči svoje mnenje, da je v tem oziru mnogo kriv način sedanjega vladanja, ki pusti proste roke tistim, ki ljudstvo izrabljajo. Mi boste pa priznali, da nikakor ni na mestu, da posajajo posamezniki kar čez noč milijonarji na račun siromašnega ljudstva. In to se godi! Naša zavest navednosti je vsled vojne žal tako globoko padla, da skoraj nikdo več ne pozna krščanske ljubezni do bližnjega, da je vsakemu verižniku njegov bog samo mamca in da vsakdo skuša izkoriščati svojega bližnjega.

Ali bi tega ne bilo mogoče preprečiti? Ne mislim, da bi vlada zamogla to popolnoma zabraniti. Tega od vlade nič ne zahteva. Toda, če ima vlada točke drugih odredb in raznih skrb, kadar gre za male ljudi in se morajo ti mali ljudje brezpogojno pokoriti vsem vladnim ukazom in naredbam, bi tudi lahko zapovedala izkoriščevanje: Do te meje smeš iti, toliko procentov dočka smeš zaslužiti v tovarni, govorni, obrti itd. in toždeva vesna kontrola bi zagotovila uspeh,

ako bi se kr'vce primerno kaznovalo.

Ako bi se izdale take naredbe, potem mislim, da bi se draginja, če že ne popolnoma odpravila, pa vsaj ublažila. Dokler pa bo vlada pustila gotovim ljudem proste roke, da izrabljajo ljudstvo, dokler bo podpirala verižnike, toliko časa ne pričakujmo prenehanja draginje.

Ali ni čudno, da stane n. pr. v Trstu 1 kg sladkorja 20—24 K, pri nas pa 54 K. To je na vsak način preveč razlike, čeprav vpoštevamo pri tem valuto. Sladkor je življenjska potreščina za naše pripruto ljudstvo, predvsem pa za mestno prebivalstvo, in industrijsko delavstvo.

Ali je potrebno, da imamo v naši državi tako drago krušno moko? Ali ni čudno, da dobivamo iz Amerike ne oziraje se na valuto moko vsaj za tisto ceno, kakor jo plačujemo pridelano doma. Znano je, da se je ob času žetve plačevalo žito po 4 K 1 kg. Razumemo, da so se danes razmere jako izpremenile. Vendar pa nikakor ni na mestu taka draginja moke, če morejo Amerikanci konkurirati z nami in nam dajejo celo po nižjih cenah moko za vsakdanji kruh, kakor jo pa plačujemo doma.

Dokler se ne bo poskrbelo za to, da bo mogel naš delavec, naš priprosti človek živeti ceneje, toliko časa tudi ne more ceneje delati. Draginja se tako namenoma vzdržuje na višku in se še pospešuje.

Toda vprašam: Kam pridemo s takim vladnim postopanjem? Ali ne bo minila potrpežljivost našega delavskega ljudstva? Ali bo to ljudstvo vedno trpelo naprej? Jaz o tem zelo dvomim. Če danes obupavajo in nas venomer prosijo: Storite nekaj, da se ublaži naš položaj, pomagajte nam, da bomo mogli živeti. Vprašam Vas pa: Ali se mi zadosi brigamo za to? Mi se pravzaprav za to tudi ne moremo dovolj brigati, ker imamo drugo delo, druge naloge: naša visoka vlada ne čuti potrebe, da bi se za to brigala, ker ljudstva ne pozna in ga noče poznati.

Draginja se dalje umetno pospešuje s trošarino na vsakdanje potrebščine. Ne vem, ali je bilo to potrebno in umestno, da se je trošarina naložila na vse, kar potrebuje najmanjši ali najrevnejši človek. Ali se ne bi moglo shajati tudi brez tega, da bi bile oproščene trošarine vsaj tiste reči, ki jih potrebuje delavsko ljudstvo. Predvsem sladkor, moka in druga živila.

Prehajam k carini. S carino je ravno tako, kakor s trošarino. Tudi carina se nalaga na vse tiste stvari, ki so najpotrebnejše malemu človeku, — predvsem delavcu in kmetu. Ali ne bi mogli n. pr. vsaj platna, ki je tako potrebno našemu ljudstvu, uvažati brez carine? Če smo bili že doma prezaspali, da bi v treh letih po končani vojni izdignili domačo industrijo, naj bi se dovolil vsaj uvoz platna brez carine, da se takim domom omogoči, da si nabavijo potrebne stvari. V tem nam bodo za vzgled druge države. Kako delajo n. pr. v Nemčiji in kako tam skrbijo za svoje ljudstvo. Mi se pa raje med seboj prepričujemo in ne najdemo izhoda v stvarih, ki so najpotrebnejše, ne moremo doseči sporazuma za povsem opravičeno predlogo našega kluba, in istotako tudi ne za predloge drugih opozicijskih strank. Vsi lahko vidimo, kam nas bo to dovedlo, ako bomo tako delali naprej. Ako bomo šli predaleč, naš siromašni človek tega ne bo mogel več niti gledati, ampak bo nastopil s silo, ki leži v njegovi naravi in do katere ima tudi pravico, ako se zanj nič ne poskrbi.

Nabirajte nove naročnike!

Naša stranka zopet povsod napreduje. Sedaj ko so ljudje sprevleli, da

so jih nasprotni stranke za volitve 28. novembra 1920. speljale samo na led, se mnogi in mnogi vračajo zopet nazaj v Slov. ljudsko stranko. Da bo naša krščanska slovenska in hudska misel našla še posebno vas zavedno in odločno naše somišljenike, pa do 1. julija pridno nabirajte nove naročnike za "Slov. Gospodarja" in "Stražo". Vporabite vsako priliko za agitacijo za katoliške liste. Kdor pridobi 10 novih naročnikov za "Gospodarja" in "Stražo", dobi lepo darilo: "Slov. Gospodar" stane do Novega leta 20 K do 1. oktobra 10 K. "Straža" za pol leta 60 K, za četrt leta 30 K. Nabirajte naročnine in natančna naslove pošljite po pošti nakaznico na naslov: Upravištvo "Slov. Gospodarja" Maribor, Cirilova tiskarna.

Novoizvoljene župane, svetovalce in odbornike prosimo kot voditelje ljudstva, da oskrbite, da bo vsaka poštena hiša v vaši občini naročena na "Slov. Gospodarja" ali "Stražo."

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Na sobotni seji konstituante je prišlo do burnih prizorov; poslanca dr. Stajič in Oda, sta se stepala. Komunistični poslanci so zahtevali od vlade, da preklicata ozvala "obznane" ter dajeta komunistom več svobode. Ker vlada tega ni storila, so komunistični poslanci zapustili zbornico. Tudi zaalgoradniki so se zagnali v zborničnega pred sednika ter mu očitali, da krši zakon. Tudi ti so zapustili zbornico. Glavni vzrok, da se Pašičeva vladna večna krha vedno bolj, je dejstvo, da kupuje Pašič muslimanske glasove za milijone v škodo davkoplačevalcev. Na seji konstituante dne 13. t. m. je med drugimi govorniki tudi dr. Hohmjec, ki se je zavzemal za žensko volilno pravico. Zahteval je razen politične zbornice še tudi posebno gospodarsko za reševanje gospodarskih zadev naše državo. Na isti seji je tudi narodni sočialist Deržič zahteval žensko volilno pravico. — Zaradi pristanišča Baroš, katerega bi radi Italijani pobasali, se sedaj vrše pri Pašiču seje, ki so pa tajne. Upravičena je bojazen, da nam bodo samostojneži in demokrati zapravili baroško luk, ki bi naj nam vsaj nekoliko nadomestila Reko.

Italija. V Rimu se je preteklo soboto vršila otvoritev novega italijanskega državnega zbora, v katerega so bili kot zastopniki naših primorskih bratov izvoljeni tudi štirje Slovenci. Italijanski kralj je v svojem prestolnem govoru zagotavljal svobodo podjaka, kar označuje, da utegnejo za katoličane v Italiji priti lepši dnevi. — Italija je država večnih štrajkov. Sedaj so štrajkali tudi državni nameštenci, toda zaenkrat niso ničesar dosegli, razen nekaj praznih obljub.

Gornja Slezija. Boji med Nemci in Poljaki so prenehali in med zavezniške čete bodo do končne rešitve gornjeslezijskega vprašanja zasidlo to sporno ozemlje.

Tedenske novice.

Jugoslavanski klub je v torek, dne 14. t. m. zapustil končno javno ustavotvorno skauščino in se ne bo več ukvarjal ustavnega dela, ker so vladne stranke, kakor: demokrati, radikalci, samostojneži in muslimani imeli doslej gluha ušesa za vse pametno in stvarne predloge glede sporazuma. Kakor smo že svoječasno poročali, se Radičeva stranka kot najmočnejša zastopnica hrvatskega ljudstva sploh ni marala odzvati v Beograd. Nasilstva, ki so jih izvajali demokrati na Hrvatskem, so prisilili tudi poslance Narodnega kluba, da so nedavno zapustili konstituanto. Sedaj jim te sledi Jugoslavanski klub, ki noče nositi ogromne odgovornosti za vsiljen centralistične ustave. — Iz Beograda poročajo

jo, da je naslovil Jugoslov. klub na predsednika konstituantne dr. Ribarja obširno izjavo, v kateri je obrazil, da mu je pod sedanjimi razmerami ne mogoče, sodelovati v ustavotvorni skupščini. Glavni vzrok odhoda naših poslancev je centralistična uredba naše države. Naši poslanci so zahtevali samoupravo ali avtonomijo naše ga naroda. Ker vlada na noben način ni hotela ugoditi zahtevam Jugoslovanskega kluba, se je pridružil Hrva tom in zapustil ustavotvorno skupščino. Izjava Jugoslov. kluba je napravila na vse stranke globok vtis, ker je sedaj jasno, da bodo delali Srbi ustavo brez Hrvatov in Slovencev. Samostojnih izdajic in pešev slovensko hrvatskih demokratov pač niče ne smatra za predstavitelje Hrvatov in Slovencev. Borba proti centralistični ustavi se bo nadaljevala. Jugoslovanska klub bo izdal na hrvatski in slovenski narod proglas, v katerem bo obrazložil borbo proti ustavi in vzrok izstopa iz ustavotvorne skupščine.

Kralj Peter bolan. Naš prestolonaslednik regent Aleksander se je preteklo nedeljo predčasno vrnil iz Francije in Anglije, kamor je pred dnevi odpotoval. Na ljubljanskem kolodvoru ga je pozdravil predsednik deželne vlade in še več drugih dostojanstvenikov. Na Zidanem mostu ga je čakal dvorni vlak, v katerega je vstopil on, princesinja Jelena ter princ Arzen in Pavel. Regent Aleksander je na kolodvoru v Zagrebu izstopil ter se razgovarjal z raznimi dostojanstveniki. V Beograd je došel ob 6. uri zvečer. Kot vzrok predcasnega povratka Aleksandra v Beograd se navaja bolezen našega sivolasega kralja Petra, kojega zdravstveno stanje se po poročilu beograjskih listov obrača na bolje.

Za samoupravo Slovenije se je dosedaj na Slov. Stajerju izreklo nad 100 občinskih odborov. V zadnji številki smo navedli 34 občin. Do danes smo dobili sklepe za avtonomijo iz naslednjih občin: 35. Pohorje pri Mariboru, 36. Zgornji Porčič, 37. Zgornji Duplek, 38. Gornja Sv. Kungota, 39. Zupetinci, 40. Andreinci, 41. Smolinci, 42. Cogetinci, 43. Sv. Jernej, 44. Hajdina, 45. Zabovci, 46. Borovci, 47. Bukovci, 48. Stojinci, 49. Prvenci, 50. Pokoš, 51. Oven pri Ljutomeru, 52. Bistrica pri Rušah, 53. Sv. Križ nad Mariborom, 54. Sv. Martin pri Vurbergu, 55. Trnovci, 56. Lancaves, 57. Slovenja ves, 58. Podova, 59. Tinje, 60. Dolena, 61. Sv. Trojica v Halozah, 62. Podlehnik, 63. Novacerkev, 64. Muršak-Zasad, 65. Rihtarovi, 66. Brezje pri Studenčih, 67. Vurberg p. Ptuj, 68. Sv. Jurij ob Pesnici, 69. Svečina, 70. Gornje Hoče, 71. Statenberg, 72. Dešno, 73. Sv. Ana pri Makolah, 74. Jelovec-Makole, 75. Stopno, 76. Pečke, 77. Jablanec, 78. Zikarci, 79. Ščavnica, 80. Ihova, 81. Negova, 82. Ivajnci, 83. Jiršovci, 84. Skoke, 85. Orehova vas, 86. Pernice, 87. Slamnjak, 88. Skočinjaki, 89. Presika, 90. Breg pri Ptuj, 91. Modraže, 92. Obrež, 93. Radislavci, 94. Mrastje-Mota, 95. Sv. Primož nad Muto, 96. Sv. Lovrenc, 97. Luče, 98. Buče, 99. Laze, 100. St. Ilj pri Velenju, 101. St. Peter v Savinjski dolini, 102. Pušenci, 103. Črešnjevci pri Slov. Bistrici, 104. Prečez, 105. Hardek, 106. Zabljek, 107. Laporje, 108. Verhole, 109. Hošnica, 110. Cigonca, 111. Griže, 112. Sv. Peter pri Mariboru, 113. Ješenca, 114. Ranče, 115. Morje, 116. Ruđeči breg, 117. Kumen, 118. Rečenjak, 119. Ruše, 120. Kapela, 121. Sv. Janž pri Sp. Dravogradu, 122. Sv. Lovrenc - Sl. g., 123. Sakusak, 124. Hlapenci, 125. Dragevič, 126. Osek, 127. Trnovski vrh, 128. St. Ilj v Slov. gor., 129. Ploderšnica, 130. Smiklavž na Dravskem polju.

Novi župani. Slovenska ljudska stranka je dobila župane še v sledečih občinah: Grajska vas Fr. Rezar, Presečno pri Kozjem Martin Vrečko, Sv. Florijan pri Soštanju Matevž Bačovnik, Dobrna Janez Golob, Ploderšnica Josip Pivec, Podvinec Martin Ceh, Brestje J. Rogina, Dornava J. Cuš, Rastojnica Fr. Raši, Kicar J. Toplak, Livačci Jožef Zelenik, Vintarovič J. Belac, Moškajci Vid Donaj, Samušani Fr. Bežjak, Formin Al. Brodnjak, Sv. Marija niže Ptuja Fr. Janžekovič, Gajovci F. Ramšl, Kog pri Središču Anton Borko, Ja-

strebec Peter Orešnik, Vodranec Josip Munda, Rečica ob Savinji Marko Blekač, Zikarci Tomaž Kokol, Korena Franc Sabeder, Zimica Jakob Korosec, Jablanec Jos. Kajnih, Radislavci Jožef Zmazek, Mala Nedelja Fr. Krajnc, Godemarci J. Majcen, Sv. Krištof nad Laškim Jožef Sluga, Buče pri Kozjem Fr. Sinkovič, Drensko rebro Anton Bah, Oplotnica Anton Leskovar, Dol pri Hrastniku Anton Brinar, Loka pri Zid. mostu Fr. Koren, Vel. Pirešica Martin Trzan, Luče Janez Letnar, Veliki Kamen Ivan Serbec, Dolena v Halozah Matevž Tominc, Gruškovje Jožef Feguš, Nova Cerkev Valentin Ceh, Sedlašek Jožef Hrnc, Sv. Trojica v Halozah Anton Turk, Drstelja pri Ptuj Valentin Polanec, Podgorje pri Slov. gradu Peter Klančnik, Tinje Janez Perk, Razlez pri Rajhenburgu Jožef Omerzu. — Prosimo zaupnike, da nam iz vsake občine naznane imena županov in obč. svetovalcev ter navedite tudi kateri stranki pripadajo posamezniki. Imena županov bomo objavili v „Slov. Gospodarju“. — Tajništvo Sl. ljudske stranke v Mariboru.

Volitev ljubljanskega in mariborskega župana je bila za vso Slovenijo predmet nestrpnega pričakovanja. V Ljubljani se je novoizvoljeni odbor sesal prvič v torek, dne 7. t. m. ob 5. uri. Seji je predsedoval najstarejši odbornik, pristaja Slov. ljudske stranke, g. Jeglič. Pri glasovanju so se združile v svrhu skupnega nastopa proti ljudstvu škodljivim demokratom vse ostale stranke. Ljubljana je volila 48 odbornikov. Od teh so jih imeli demokrati 18 in je bil boj proti njim zelo težak. En samostojni odbornik, ki je bil v okolici izvoljen, se je pridružil demokratom! (Gliha pač vkup Striha. Op. ur.) Pri zadnjem glasovanju je dobil narodni socialist Anton Pesek 28 glasov, demokrat dr. Triller pa samo 19 glasov. S tem je bil Pesek izvoljen za ljubljanskega župana, demokrat pa so propadli. Za podžupana je bil izvoljen socialni demokrat dr. Perič. Z izvolitvijo novega župana je padla največja trdnjava, ki so jo doslej imeli demokrati v svoji posesti. — Ista usoda jih je doletela tudi v Mariboru. Mariborski občinski odbor je imel svojo prvo sejo v ponedeljek, dne 13. jun., ob 6. uri zvečer. Razmerje med strankami je bilo sledeče: socialnih demokratov 13, narodnih socialistov 9, Sl. ljudska stranka 7, demokratov 7 in komunisti 4. V ožji volitvi je bil izvoljen za župana socialist Viktor Grčar. Za podžupana pa narodni socialist Ivan Roglič. Naša stranka je dobila mesta dveh mestnih svetovalcev. Izvoljena sta g. dr. Leskovar in tajnik Franjo Zebot. Kakor v Ljubljani, tako so tudi v Mariboru dobili demokrati svojo zaslužno breco. Brez dvoma se bosta ti dve največji občini naše Slovenije izrekli za samoupravo Slovenije.

Zavedni možje. Iz Slovenjvsi pri Ptuj smo dobili pismo, v katerem izjavlja vseh 16 novoizvoljenih odbornikov, da so odločni pristaja Slovenske ljudske stranke, oziroma Slovenske kmetijske zveze. To potrjujejo s svojimi lastnoročnimi podpisi in naznanjajo, da bodo složno delovali za blagor občine. V naslednjem priobčujem imena teh vrlih mož: Fr. Zupanič, Fr. Lobenstein, Andrej Matjašič, Stefan Turnšek, I. Hasemale, Fr. Terbulac, M. Struel, Fr. Kerčak, Fr. Sagadin, Bl. Sijanec, A. Golob, A. Kacjan, A. Dobnik, J. Rodošek, J. Koren, J. Žitnik. — Izvirni dopis z lastnoročnimi podpisi ima shranjeno tajništvo SLS v Mariboru. Slava zavednim možem!

Po toči prizadetih in davčni vijak. Koncem junija leta 1920 je silovito neurje s točo popolnoma uničilo vse pridele v nekaterih občinah župnij St. Janž na Dravskem polju, Slivnica, Cirkovce in Hajdin. Dasiravno je bila škoda takoj cenjena in se nahajajo prebivalci teh občin v največji bedi, vendar davčna oblast ne mara odpisati davkov, ampak še nasilnim potom iztirjuje in predpisuje tem revežem velike nove davke. Ker samostojni polnoslanec Kirbiš ne mara ničesar storiti za prizadeta, se je na prošnjo mnogo občanov obrnilo tajništvo Kmetijske zveze v Mariboru do mero-dajnih oblasti in na Jugoslov. klub.

Davkoplačevalci, ki dobivate zadnji čas plačilne naloge s silno visokimi svotami od davčne oblasti, ter tisti, ki Vas

tako neusmiljeno izžema davčni vijak, ne pozabite, da je demokratski poslanec in minister ter zaveznik samostojnežev Krizman zaklical med govorom našega poslanca Roškarja v konstituantno: »Davki so še premajhni!« Sloveno ljudstvo ali še sedaj ne spoznavša od koga si se dalo 28. novembra 1920 zapeljati?

V davčnih zadevah je tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru tekom enega meseca napravilo hudo prizadetim prošnje, ozir. prizive v približno 1000 slučajih. Pisarna dela take prošnje za pristase naše stranke brezplačno.

Naš neumorni voditelj dr. Anton Korošec je slavil dne 13. t. m. svoj imendan in obenem tudi svojo 50 letnico. Želimo iz vsega srca, da nam ga Bog ohrani še dolga leta zdravega in trdnega. Upajmo, da bo z njemu lastno vztrajnostjo zmagal v naporni borbi proti Slovincem škodljivi centralistični ustavi, katero nam hočejo vsiliti. Na mnoga leta!

Visoki jubilanti. Dne 13. t. m. so obhajali svoj god (sv. Anton Padovanski) sledeči cerkveni dostojanstveniki, voditelji in dobrotniki slovensko-hrvatskega ljudstva: g. dr. Ante Bauer, nadškof zagrebški, msgr. Anton Akšamovič, škof djakovski, dr. Anton B. Jeglič, knezškof ljubljanski in dr. Anton Korošec, predsednik Jugoslovanskega kluba.

Dekliški tabor, ki se je vršil zadnjo nedeljo, 12. junija pri Sv. Križu pri Planini je privabil navdušene mladenke iz vsega zapadnega dela kozjanske in celo iz smarske dekanije. Zastopane so bile župnije: St. Vid na Planini, Planina, Dobje, Pilstanj, Slivnica, Kalobje, Zagorje. Po cerkveni slovesnosti je predsednica M. Tovornik otvorila dekliški tabor, pozdravila navzoče in se spomnila tudi neodrešenih sester in bratov na Goriškem in Koroškem. Nato so nastopile govornice: Julka Kovač (Dobje): Bodimo pogumne! Ivana Trzan (Dobje): 10 zapovedi za slovensko mladenko. Amalija Hrastnik (Dobje): Uporabljajmo čas mladosti. Cilka Ocvirk (St. Vid na Planini): O modi. Trezika Römih (St. Vid) je imela saljiv govor: O metli v naravnem in političnem življenju. Katica Pavlin (St. Vid): Proti alkoholu. Trezika Perc: O vrednosti Marijine družbe. K sklepu je tajnik Kranjc pozival mladenke, naj se z vneto oklepajo Dekliških zvez in si v njih mesečnih sestankih poglabljajo izobrazbo, ki je nam v novih gospodarskih in političnih razmerah bolj potrebna ko kedaj prej. Tabor je zaključila navdušena pesem, ki se je s prijaznega hribočka razlegala daleč po okolici.

Celjska skupina Jugoslovanske strokovne zveze priredi v nedeljo, dne 19. t. m. izlet k Sv. Rozaliji. Zbirališče pred hotelom „Beli vol“ v Celju. Odtod odidemo točno ob 7. uri zjutraj k Piškuri v Cretu, in od tam ob 8. uri skupno k Sv. Rozaliji, kjer bo ob tej priliki tudi sv. maša za izletnike. Vsak naš somišljenik, posebno vsak krščanski delavec in delavka, se mora udeležiti tega izleta. Za mnogoštevilno udeležbo se priporoča — odbor.

Veliki Orlovski tabor priredi dne 19. junija v Ormožu središko orlovsko okrožje. Predpoldan se vrši tu služba božja in sprejem došlih gostov na kolodvoru, popoldan pa telovadna nastopi in prosta zabava. Prijatelji naše mladine, udeležite se te prireditve v prav obilnem številu! Bog živi!

Savinjsko orlovsko okrožje priredi v nedeljo 26. junija v St. Pavlu pri Preboldu orlovski tabor z javno telovadbo in veselic. Prijatelji katoliške mladinske organizacije pridite! Preds.

Duhovniške spremembe. V Staremtrgu je nameščen kot kaplan č. g. Alojzij Mesiček. Dosedanji župnik v Trbovljah č. g. Josip Sigl je nameščen kot župnik na župnijo Dramljo. V mariborski bolnišnici je umrl bivši kaplan pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, č. g. Jožef Vrečko. Svečila mu večna luč!

Birmovanje. Tretji apostolski obisk našega nadpastirja v tem letu velja dekanatu Gornjigrad, kjer se bodo vršile birmoske slovesnosti v nedeljo, dne 19. junija v Mozirju, dne 20. junija pri Sv. Mariji Nazaret, dne 21. junija na Rečici, dne 22. junija v G. Gradu, dne 23. junija v Lučah in dne 24. junija na Ljubnem.

Birma v Rajhenburgu. Dne 3. in 4. junija t. l. sta bila v naši župniji dva sijajna cerkvena praznika. Dne 3. junija so prišli naš prevzvišeni g. škof v naš jugoslovanski Lurd, v Rajhenburg. Ves trg je bil v zastavi.

Sprejema se je udeležila duhovščina, šolska mladež z učiteljstvom, društva in nebroj drugega vernega naroda. Grmeli so topiči in priirkovali zvono-vi. Slovesni sprejem je bil pred lursko cerkvijo. Drugega dne so se vršili lepi obredi blagoslovljenja nove prižnice, delo kamnoseke tverde Toman v Ljubljani. Birmovanj je bilo 1112 otrok. Bila je res lepa cerkvena slovesnost, katero so venčali zares prekrasni in ognjevitvi govori našega nadpastirja.

Samostojna vernost. Dne 31. maja t. l. se je pripeljal v Pišce prevzvišen knezoškof, da bi delil našim otrokom zakrament sv. birmе. Dobri može in lantje so postavili osem slavo-lokov, dekleta, zlasti družbenke Marijine, so živovale dneve in noči, da so vse v cerkvi in zunaj cerkve tako lepe okrasile; zastopniki deseterih korporacij so s prisrčnimi besedami pozdravili prevz. nadpastirja ob njegovem prihodu. Občina Globoko, ki spada pod župnijo Pišce in skozi katero se je pripeljal knezoškof iz Bizeljskega, se je pokazala kot res „samostojna“. Na predvečer 1. maja so postavili potukajšnjem običaju ob cesti mlaj s podob Marijino. Ceravno so zanj darovali občani brez razlike strank, je pa vendar zaslovel daleč naokoli kot „samostojni mlaj“. Zadnjega maja, ko se je nadpastir peljal ravno tod mimo v Pišce, so ga pa dali podirati, da bi tako pokazali svoje samostojno versko prepričanje. Ljudje trdijo, da so ga dali nalašč ravno takrat podirati. Ne samo ljudje katoliškega prepričanja, ampak tudi treznomisleči samostojneži pravijo, da je to podlo. Urek bi seveda zagovarjal pravovernost Samostojne in rekel: To je zopet jasan dokaz, da smo samostojni vsikdar za češčen-je Boga in Marije, torej za vero, da smo samo zoper duhovščino!

Evharistična slovesnost v Verzeju. V nedeljo, dne 26. junija t. l., smo obhajali v našem Marijansku slovesnost poklonitve vernikov Murskega polja in Prekmurja Najsv. Srcu Jezusovemu. Ob 10. uri predpoldne slovesna pridiga znanega apostola Srca Jezusovega župnika g. Gomilška. Zatem slede druge cerkvene slovesnosti. Pridite vsi častilci Srca Jezusovega iz Murskega polja in Prekmurja se pokloniti Kralju nebes in zemlje in obnoviti prisego večne zvestobe Najsv. Srcu Jezusovemu!

Romanje k Mariji Pomagaj. Polovična cena za romarski vlak se bo dobila samo na glavni progi južne železnice. Do glavne proge morajo udeleženci plačati celo vožnjo. Za pri-glaševanje in naročanje legitimacij je še čas do 20. junija. Vozni rad in vsa potrebna pojasnila objavimo pozneje. Pri Mariji Pomagaj bodo tri pridige in druge romarske pobožnosti. Stori-lo se bo vse, da bodo romarji res za dovoljni. Ali se bo mogoče nazaj peljati tudi s kakim drugim vlakom, še ne vemo, pa veliko upanja nimamo, da bi nam železnica to dovolila.

Vpisovanje dijakov na spodnje-stajerskih srednjih šolah. Sprejemni izpiti za 1. razred dež. realke v Mariboru za šolsko leto 1921-22 se vrše v soboto, dne 2. julija 1921 dop. ob 10. uri. Priglasiti se je treba v pisarni dne 30. junija in 1. julija dop. od 9. do 12. ure. Predložiti je treba tudi izpričevalo o dovršenem 4. raz-redu ljudske šole, krstni list, domov-nico itd. — Vpisovanje v 1. razred dr-žavne realne gimnazije v Ljubju se vr-ši dne 29. junija in 11. septembra od 9. do 11. ure. Sprejemni izpit pa se bo vršil 30. junija in 12. septembra od 8. do 10. ure. — Na dr-ž. realni gi-mnaziji v Celju se vršijo sprejemni izpiti za 1. razred dne 1. julija t. l.

Umrl je v Loki pri Zidanem mo-stu spoštovani in priljubljeni posest-nik Simon Volarič. Bil je neomahljiv pristaja SLS in dolgoletni naročnik „S. Gospodarja“. Bodi mu zemljica lahka!

Ker je ukradel 7000 K, nekaj obleke in perila je bil obsojen pred celjsko poroto 40 letni hlapec Aibert Vegelj iz St. Ilja pri Misticu na 7 let težke ječe.

Lastno mater umoril. Dne 14. ju-nija se je pred ljubljansko poroto zago-varjal 19 letni Rajko Hrastnik iz Postojne. Ta nečloveški sin je svojo lastno mater udaril z desko trikrat po glavi in jo pobil na tla. Udarci so ji razbili glavo in mišicevje za vratom je bilo do hrbte-

nice prerezano. Nečloveški sin je med vojno zasel v slabo tovaršijo in lastni materi je pokradel vse, kar je le mogel. Zaradi umora in tatvine je bil obsojen na 14 let težke ječe. Vse premila kazen za zverino v človeški podobi!

I Jugoslovani zasedli mesto Sibenik. Dne 11. t. m., ob 7. uri zvečer, sta izročila italijanski civilni komisar Bonfanti iz Zadra in general Barbaletti našim oblastem mesto Sibenik v Dalmaciji. Naše vojaštvo je po prejetju zvečer zkorakalo pod nepopisljivim veseljem prebivalstva. Mesto je bilo v zastavih in cvetju. Drugi dan se je vršila velika slovesnost. Vojaštvu do slojanstveniku je mladino izročila srebrno tovorjevo vejico. V mestu vlada velikansko veselje, ker je konec lastnega gospodstva.

I Italijanski fašisti in železničarji so se zadnje dni med seboj streljali. Fašisti so vrgli tudi bombo, ki je ubila dve osebi in jih mnogo ranila. Radi fašistovskih pobojev so proglasili beneški železničarji protestno stavko.

I Nova vojska v Mali Aziji? V zadnjih bojih poraženi Grki zbirajo z novo svojo silo, da bi udarili po Turkih. Listi poročajo, da se je grški kralj Konstantin podal že v Smirno, kjer bo vodil svojo armado. Grško brodogradništvo je baje obveljalo turško obrežje v Črnem morju. Zanimivo je, da bodo v to vojno posegli tudi ruski boljševiki, ki bodo pomagali Turkom. Razentega bodo Rusi oskrbovali armado Kemal paše z živili in drugimi potrebščinami. Rusom in Turkom gre baje za to, da bi onemogočili katerikoli inozemski vpliv na Jutrovem.

I Kako usmrčujejo zločince v Ameriki? V Združenih državah v Severni Ameriki so bili redki slučaj, ko je bil kak zločinec obsojen na smrt. V zadnjem času so pa postale smrtno obsodbe precej številne. Tako na pr. je pred nedavno porotno sodišče v Clevelandu obsodilo dva še ne 20 let stara fanta, ki sta izvršila dva umora. Med porotniki so bile tudi ženske, katere so se posebno vneto izrekli za smrtno obsodbo obeh zločincev. V Ameriki usmrčujejo na smrt obsojenega zločince z elektriko. Obsojenca spravijo v celico in ko se dotakne zice ali gumba, je že usmrčen, ne da bi se bil tega zavedal.

I Katoliško tiskovno društvo ima izreden občni zbor v četrtek dne 23. junija t. l. v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Na dnevnem redu je sprememba pravil in slučajnosti. K udeležbi vabi odbor.

Gospodarsvo.

g Kmetijska predavanja po deželi. Poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani naznanja, da bo prirejalo ob nedeljah in drugih priložnih dnevih kmetijska predavanja za kmetijsko ljudstvo. Kmetijske podružnice, zadruge, županstva, ki želijo dobiti kmetijske predavatelje, naj to željo pravočasno javijo na poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. V prošnji naj navedejo, kedar, ob kateri uri in za kake prilike želijo dobiti predavatelja. Za predavatelja morajo preskrbeti voz od zadnje železniške postaje ter poskrbeti za zadostno udeležbo.

g Zastran trgozarine na vino. V mariborskem okraju so finančni organi načeloma tirjali in pobirali trošarino tudi od onega vina, ki ga vinogradnik (producent) rabi za svoje gospodarstvo (bodisi pri vinogradu, bodisi na svojem domu), četudi se vinogradnik ne peča z obrtno prodajo vina na debelo ali na drobno. To pa nasprotuje besedilu in misli dotičnega zakona, oziroma predpisov za finančne organe, po kojih ima vinogradnik plačati trošarino od vsake kaplje vina le v tem slučaju, če je gostilničar, ali se sploh peča z obrtno prodajo vina na debelo ali na drobno. Radi tega je narodni poslanec vlč. g. dr. Hohnjec vladu o postopanju finančnih organov mariborskega okraja obvestil ter zahteval, da se nezakonito pobiranje trošarine odpravi ter prizadetim strankam denar vrne. In g. poslanec je dobil uradni odgovor: 1. da so finančni organi postopali protizakonito, 2. da so dobili potrebna navodila in 3. da naj prizadete stranke vložijo prošnje za povrnitev denarja pri „Delegaciji ministrstva financ v Ljubljani.“ Z zadovoljenjem naznanjamo to vinogradni-

kom, a je obenem opozarjamo, da imajo po zakonu vsako prevažanje vina finančnim organom poprej naznaniti.

g Za popolnoma prosti izvoz konj se je zavzel v konstituenti naš poslanec Ivan Rožkar. Ker ga je samostojni minister Pucelj z neslanimi medki hotel premotiti, je v svojo podkrepitev svoje zahteve predložil prošnjo na trgovsko ministrstvo, ki jo je podpisalo 10 županov iz ljubljanskega sodnega okraja. Prošnja se glasi: Visoko trgovsko ministrstvo v Beogradu! V ljubljanskem sodnem okraju je že od nekdaj razvita konjereja samih žlahtnih toplokrvnih konj in na dveh državnih žrebečarskih postajah: v Ljubotomu in v Bučevcih so že od nekdaj nastavljeni sami toplokrvni žrebeci. Letos jih je 13 in med temi so trije polnokrvni ameriški dirkači. Naši konjereji imajo polne hleve mladih konj, pa jih ne morejo prodati, ker izvoz toplokrvnih konj v inozemstvo ni dovoljen. Naši sosedje v Prekmurju, v gorjanskem in ptujskem okraju, ki imajo samo mrzlokrvne konje — in teh izvoz je dovoljen — so veliko na boljšem, ker lahko prodajo svoje konje. Davčni vijak pritiska bolj in bolj, a mi svojih toplokrvnih konj ne moremo prodati. Nekateri si pomagajo s tem, da dajo svoje toplokrvne kobile plemeniti v drugih okrajih s težkimi mrzlokrvnimi žrebeci, da vsaj žrebeta lahko prodajo. A to početje ni varno, ker veliko lahkinih kobil pri porodu pogine. Visoko trgovsko ministrstvo prosijo podpisane občine, naj dovolj proti primerani ceni tudi izvoz na šla toplokrvnih konj v inozemstvo, kajti v nasprotnem slučaju smo primorani, reči naših žlahtnih toplokrvnih konj opustiti in se baviti z mrzlokrvnimi konjereji ali govedoreji. (Slede datum: april 1921, stamplje desetih občin in podpisi županov).

g Cena živini močno padla. Kdo je tega kriv? Predvsem sedanja vlada, v kateri sedijo demokrati in samostojni mesar Pucelj. Ta vlada je dovolila samo izvoz takega goveda, katerega komad tehta 500 kg mrtve teže. Samostojno demokratska vlada predpisuje vedno višjo carino na izvoz živine. Ogrska in Rumunija sta ne samo odpravile carino na izvoz živine, ampak sta tudi znižale železniške tarife za izvažanje. Tako se je zgo dilo, da lahko Ogrska in Rumunija pošiljata svojo živino dvakrat cenejše na Dunaj, v Nemčijo in Švico.

g Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem v Mariboru se je dne 10. t. m. pripeljalo 222 ščetinarjev in 5 koz. Cene za plemenske svinje so znašale 1 kg žive teže od 26 do 30 K, na pol pitane 28 do 32 K. Mali prešiči 6—10 tednov stari komad 250 do 480 K, večji pomladanski komad 380 do 500 K, jesenski komad 800 do 1500 K. Kupčija je bila zelo živahna in prodalo se je več kakor polovico. Ta sejem je bil najživahnejši.

g Na živinjski sejm v Mariboru je bilo prignanih dne 14. t. m.: 7 bikov, 69 volov, 122 krav, 3 konji in 18 telet; skupaj 219 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od K 15.50 do K 17, poldebili voli 12 do 15, plemenski voli 11 do 14, biki za klanje 12, glavne krave debele 14 do 15, plemenske krave 11 do 14, mlazne krave 12 do 16, breje krave 12 do 16, mlada živina 12 do 13, teleta 10 do 14, plemenske svinje 26 do 30, poldebele svinje za zakol 1 kg mrtve teže 23 do 32, krave za klobasarje 1 kg žive teže 7 do 9 K.

g Živinski sejem na Dunaju. Na dunajski trg je prišlo 1326 glav goveje živine. Iz naše države je bilo stavljen na trg 663 glav, iz Madžarske 635 glav in iz Avstrije 21 glav. Madžari so našli za svojo živino hitreje kupce nego naši izvozničarji. Okoli 600 glav živine je ostalo neprodane. Naši izvozničarji so postavili na trg 390 svinj, madžarski pa 270 komadov.

g Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso I. vrste 1 kg 30 K, volovsko meso II. vrste 28 K, meso od bikov, krav in telic 24 K, telečje meso prve vrste 25 K, brez kosti 30 K, telečje meso druge vrste 23 K, svinjsko meso sveže 32 K.

g Cene poljskim pridelkom. V Osjeku stane meterski stot pšenice od 1020 do 1030 K. Dovož pšenice je jako slab. Moka nularica stane 15 K kilo-

gram. Dovoza koruze ni bilo nobenega. Oves, plačujejo kupci po 460—470 K, toda bilo ga je le malo.

g Imelj. Stanje hmeljskih nasadov je različno. V Alzaciji so hmeljski nasadi vsled mrčesa okuženi, pojavlja se tudi strupena rosa. V Zalcu in okolici so nasadi lepi in krepki, toda po muhi okuženi. V Angliji so nasadi v razvoju zaostali. V Nemčiji so nasadi v obče ugodno razvijajo, toda pojavljajo se že razni škodljivci. V Belgiji so nasadi deloma lepi, deloma srednje lepi, toda okuženi po muhi in uši.

g Lesni trg v Sloveniji. Povpraševanja po lesu je zaenkrat pičlo, prodajalja pa večja nego tekoče potrebe; radi tega so lesne zaloge polne. Osejani les za zgradbe, nesortiran, v navadni dolžini od 4 do 10 cm plačujejo se s 700 K za kubični meter. Kubični meter mehkih desk stane 1100 K, deske za zaboj 1250 K, bukovi pragi 65 K (komad). Bukova drva na vagonu od nakladalne postaje do 185 K za kubični meter. Bukovo ogle (po vagonih) plačujejo s 150 K za 100 kg. Sicer so pa lesne cene v Sloveniji razmeroma nizke nego v hrvatskih in srbskih pokrajinah, ker je bila produkcija namenjena izvozu in je našla malo odjemalcev.

g Kaj je z 20% odbitki? Očividno je, da se sedanja demokratsko-samostojno-radikalna vlada naravnost — norčuje iz revnega ljudstva. Liberalni listi prinesejo vsak mesec enkrat veselo vest, da bo vlada pričela z izplačevanjem 20% odbitkov, ki so jih svojčasno pri žigosanju bankovcev odvezeli. Veliko jih je, ki nasedejo liberalnim lažem. Stara navada demokratov in samostojnih je, da obljubljajo na vseh koncih in krajih, izpolnijo pa nobene svojih obljub. Ako ima vlada za vsakega Sokola 500 din, na razpolago, zakaj pa ljudstvu ne izplača ne krivici odtrganih odbitkov? Bil bi že skrajni čas, da vlada reši to pereče vprašanje. Prepričani smo, da bo ljudstvo temu norčevanju odpomoglo pri prihodnjih državnozbornih volitvah.

g Zmešnjava v beograjski vladi. Z izdajanjem in preklicevanjem narredb o veljavnosti avstr. železnega drobiža je finančna uprava ustvarila nove sitnosti in težave. Kljub temu da je delegacija za finance objavila, da morajo državni uradi zopet ta drobiž sprejemati, ga na postah uradih ne vzemajo, češ, da je dotična naredba že zopet preklicana. Ljudstvo si bo zapomnilo, da so ga bical z neprimisljenimi naredbami ravno v tistem času, ko so bili na krmilu demokracije, slabostnejši in srbski radikali ter muslimani.

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 143%—144% naših kron, za 100 nemških mark je plačati 212—214, za 100 avstrijskih kron 224—234, za 100 čehoslovških kron 198 in za 100 laških lir 730—735 jugoslovanskih kron.

Dopisi.

Kočno pri Laporju. Volitve so pri nas dobro izpadle, komaj enega nam so demokrati vribali v odbor, in se ta je bolj zmernega značaja. Antikristov (hočem reči: komunistov) ni nimamo. Centralistični žegen tepe tudi nas: več načinov, posebno še z dohodninskim davkom. Mi smo poslali vse naza v vprašanje: Ali je ravno revna naša Slovenija vsled preobilih davkov obsojena v gospodarsko smrt? Pridelovalni stroški presegajo dohodke, vrhu tega je bila suša, toča, mraz, palež in t. d. In kako je ta davek razdeljen? Eden, ki redi 10 glav živine, plača 300 K, drugi redi en kravo in še za to kupuje krmo, mora plačati 400 K. Ali je to tista hvalisana demokratična enakopravnost? Zares, kam smo prišli, vladi je treba samo še kancelarja, deliti brezverskim sokolskim društvom podpore in ljudstvo bo srečno. Vlada, ti sedi na veji, ki si jo sama sekaš, zgromadila se bodeš v prepad, če ne prej, vsaj pri prvih volitvah. Ni še ljudstvo slepo, vidi, sliši in bo tudi sodilo. Tudi socijalni demokratje in samostojni niso zadovoljni z batinami, ki nam jih delijo njih vodje. Ljudstvo slovensko, zapomni si udarce, ki dežijo po naših hrbtih in kadar pridejo volitve, verjami resnici, ne pa lažem!

Jurklošter. Naše samostojne je silno sram, ker niti kandidatne liste niso mogli pravočasno predložiti. Seveda radi tega okrajno glavarstvo te njihove liste, ki so jo baje predložili (če je res) en dan prepozno, ni moglo sprejeti. Napravili so priziv na dež. vlado, ki pa je seveda njihov priziv tu di morala zavrniti. V „Kmetijskem listu“ pišejo, da je njihov ugovor podpisalo 300 volilcev. Kaki so ti volilci, to ve najbolje sodišče, ki ima dva podpisa že dalje časa v preiskavi. Med njihovimi podpisi so tudi imena takih, ki sploh nimajo volilne pravice, ki so pravzaprav še nedoletni otroci! S takimi podpisi pač samostojni ne bodo nikoli prevrnili našega novega občinskega odbora, v katerem so sami odločni pristaši Kmetijske zveze!

Zaklad na otoku.

in angleškega prevedel Panina.

(Dalje.)

„Sedaj pa pismo!“ je rekel graščak.

Pismo je bilo zapečatenost. Pečatni vosek je nosil odtisk naprstnika, menda tistega, ki sem ga med drugo drob narijo našel v kapitanovem žepu.

Zdravnik je previdno odluščil pečate in razgrnil pismo.

Iz ovitka je padel zemljevid otoka z natančno označeno zemljepisno dolžino in širino in globoko morja ob obrežju, z imeni gričev, z zalivi in z vsemi podrobnostmi, ki jih mora vedeti mornar, da spravi ladjo v pristanišče in jo varno zasidra. Otok je bil kakih 10 milj dolg in 5 širok, vijugast je bil in izgledal je, kakor po koncu stoječ zmaj. Dvoje dobrih, globoko v deželo zarezanih zalivov je imel in sredi otoka se je dvigal grič, zaznamovan z imenom „Daljnogled.“ Nekaj pripiskov je bilo iz poznega časa, izmed njih so nas najbolj zanimali 3 rdeči križi, dva v severnem delu otoka, eden v južnozahodnem. Pri zadnjem je stalo zapisano z rdečim in v čedni, drobni pisavi, ki se je ugodno razlikovala od kapitanovih nerodnih črk:

„Tukaj je zaklad.“

Na drugi strani zemljevida je ista roka zapisala te-le podatke:

„Visoko drevo pod vrhom „Daljnogleda.“ Izhodišče: točka na severo-severo-vzhodu proti severu.“

„Otok kostenjaka leži v smeri vzhod-jugovzhod proti vzhodu.“

„Deset čevljev.“

„Srebro pa je shranjeno v severnem skrivališču. Najdeš ga v smeri vzhodnega potoka, deset sežnjev južno od črne skale.“

„Orožje je lahko najti v paščenem griču, na rtu severnega zaliva. Smer vzhodna, za četrtinko proti severu.“ To so bili vsi podatki o zakladu. Kratki so bili in menj nerazumljivi, graščaka pa in zdravnika so nepopisno razveselili.

„Gospod doktor“, je rekel graščak „obesite svoje zdravilstvo takoj na klin! — Jutri odpotujem v Bristol. Med treh tednih, poslušajte v treh tednih, ne — v štirinajstih dneh, v desetih dneh bomo imeli pripravljeno najboljšo jadrnico z najboljšim mostvom na krovu! Jim pojde z nami za ladijskega valenca in stražnika ga napravi mo. Vi, gospod Livesey, vi bodete ladijski zdravnik, jaz bom admiral, vrhovni poveljnik. Tom, Jack, Hunter porujejo z nami —. Ugoden veter bomo imeli, prijetno potovanje, in prav brez težko bomo našli zaklad, — in denarja bomo našli, prijatelji, denarja, zlata, da se bomo lahko valjali v njem —!“

„Gospod graščak“, je rekel zdravnik, „pojdem z vami in Jim tudi, svojo besedo vam dam na to, in storila bova vse, da uspe podjetje! Le eden je, za katerega me je strah —!“

„Kdo je tisti?“ je kričal graščak. „Imenujte ga, tistega psa, da se ga lotim —!“

„Vi ste tisti!“ je mirno rekel zdravnik. „Vi, ki ne morete držati jezika za zobmi! Mi nismo edini, ki vemo za te papirje! Zlikovci, ki so nocoj napadli gostilno, zločinci, predrzni do skrajnosti, — in tisti, ki so ostali spodaj na krovu bark, in drugi še. Ki kje v bližini čakajo, — vsi ti so kakor truma steklih psov na lovu za zakladom!“

Dalje prihodnje.